

vilde drive Rigsdagen bort fra dens Pligt til omhyggelig at undersøge de Spørgsmaal, som foreligger, af Hensyn til Sagens særlige Beskaffenhed. Jeg antager ikke, at et saadant Forlangende oftere vil blive stillet, men at Krigsbestyrelsen vil rette sin Energi imod dens egne Underordnede for i Tide at faae frembragt det Resultat, hvortil man vil søge at faae en Bevilling gennemført, i Stedet for at rette sin Energi paa at formaas Rigsdagen til at gaa ud af sit gode Skind for at følge Regjeringen. Derfor Krigsbestyrelsen havde formaaget Artilleriet til at foretage disse Prøver samtids, saa havde Resultatet kunnet foreligge klart oplyst allerede ved Begyndelsen af Rigsdags-samlingen ifjor, selv om Rigsdagen var forbleven samlet i Oktober. Det er utvivlsomt, at dette meget let kunde have foreligget. Man kunde vel indvende, at der ikke var Afstater tilstede, men maatte jo have kunnet beregne, allerede da man bestilte Kanonerne, at ogsaa Afstaterne skulde tages paa Prøve. Nu har imidlertid Udvalget havt Leilighed til at gennemgaa Spørgsmaalet saa godt som Læggfolk og Ikke-Læggfolk i dette Spørgsmaal kunne gennemgaa det, og man har, som det vil fremgaa af Betænkningen, skjøntet de forskellige Forhold, som vedrøre Spørgsmaalet, sin Opmærksomhed. Først skal jeg nu omtale selve Kærnen i Sagen, nemlig hvorvidt det efter de foreliggende Oplysninger tør siges, at vi gjøre et godt Bytte, og at vi altsaa gaa ind paa en god Sag ved at anbefale den Bevilling, som her er forlangt. Side 3 i Betænkningen findes der en Sammenstilling af Kaliber, Løbelængde o. s. v. for den nye Bagladekanon og vor 4 P. Feltkanon, og man vil deraf kunne skjønne, at Virkningen af disse to Kanoner maa være ikke uvesentlig forskjellig. Jeg skal nu noget nærmere oplyse dette, idet jeg nemlig tror, at det er rigtigt saa godt som helt at forbigaa Sammenligningen imellem Bagladekanonen og den nye Forladekanon, dels af andre Hensyn, og dels fordi Udvalget har troet efter de Oplysninger, der foreligger, at maatte antage, at Artilleriet i den Henseende er kommet til et rigtigt Resultat. Om Skydningen med kolde Granater gives der efter de Prøver, der ere anstillede mellem de to Kanoner, som staa anførte i Betænkningen, følgende Beregning. Granatens Begyndelseshastighed for den nye Kanon er cirka 1,445' og for den gamle Kanon cirka 1,170'. Den opnaaede Distance ved Elevation af $1\frac{1}{4}$ Grad er for den nye Kanon 1,467 Alen, for den gamle derimod kun 910 Alen, for den nye Kanon ved en Elevation af $3\frac{1}{2}$ Grad 2,743 Alen, for vor nuværende 2,097 Alen, ved Elevation af 8 Grader 4,749 Alen, for vor nuværende 3,878 Alen, og ved en Elevation af $10\frac{1}{2}$ Grad er for den nye Kanon Distancen 5,607 Alen imod 4,618 Alen for vor nuværende. Hvad nu angaar Længde og Sideafvigelser paa Afstande, som jeg

nu nærmere skal nævne, da er paa 1,400 Alen for den nye Kanon Afvigelsen 18,5', og derimod for den gamle 31,3', paa 2,800 Alen for den nye 20,5' og for vor nuværende 29,5', paa 4,800 Alen for den nye 23,6' og for den nuværende 50,5' og paa 5,600 Alen for den nye 57,0' og for den nuværende 80,0'. Det vil altsaa ses, at Begyndelseshastigheden er betydelig større for den nye end for den gamle, at Skud-sikkerheden freintræder som i meget væsentlig Grad større hos den nye end hos den gamle, som Følge af Sprænggranatens Størrelse, Ladningens Styrke og af, at Kanonen i sin hele Konstruktion er meget væsentlig større. Virkningen beregnes at være 4 à 5 Gange i Forhold til vor nuværende Kanon. Man har troet, at disse Oplysninger maatte tale for, at man gik den af Artilleriet ønskede Vej, og som Artilleriet i Øvrigt nærmere har udtalt sig for, saaledes at, naar vi gaa ind paa, hvad der forlanges, det danske Feltartilleri da „atter vil blive enhver Modstander jævnhjærtig og de fleste overlegent i Bevæbning.“ Da det nu vel at mærke er paa tredie Aar, siden man i Preussen indførte dette System, og Artillerividskaben jo aldrig gaar tilfængs, men bestandig er i Virksomhed for at finde Noget endnu Bedre, saa har man rettet det Spørgsmaal til Ministeren, om man ikke allerede nu kjendte Opfindelser paa dette Omraade, der skulde have bragt Artilleriet til at antage, at man muligvis snart igjen maatte forlade det nu i Forslag bragte System. Ministerens Svar fremgaar tilbøieligt af, hvad vi have anført Side 4 i Betænkningen; vel er der ikke omtalt mulige Forandringer ved selve Baglademekanismen, men det vil vel altsaa betyde, at i den Henseende er der ikke noget Væsentligt at befrugte eller at vente ændret, og heller ikke er det omtalt, om det er muligt at antage, at de vedholdende Forsøg, som Sverrig og Norge i Forening foretage med Hensyn til en lignende Kanon som den, vi nu have, af Støbejern om-lagt med Staalringe, skulde føre til, at man dog ikke vilde gaa ind paa Støbestaalsbagladekonstruktionen. Man kunde antage, at der af disse Forsøg kunde fremgaa som Resultat, at det var heldigere at gaa en anden Vej; men heller ikke dette er berørt, og det tør da altsaa antages, at Artilleriet og Krigsministeren ere forvissede om, at der i den Henseende Intet vil være at opnaa, og at formentlig Sverrig og Norge om kortere eller længere Tid ville følge det Exempel, vi nu vilde give. Dernæst er der et vigtigt Spørgsmaal, som selvsølgelig staa i nære Forbindelse med Indførelsen af den nye System, nemlig, hvorvidt man med Hensyn til Betjeningen af den nye Kanon vil kræve en Del større Personal af Besalings-mænd og Menige og en større Uddannelses-tid for disse sidste. Herpaa har Udvalget modtaget et saadant Svar, at man ikke ved den meget uvesentlige Modifikation, som Indførelsen i den Ret-